

Qaleralinniarsinnaanermi pisassiissutit qanoq naapertuunnerusumik aalisartunullu akilersinnaanerusumik aaqqissuussiffigisinnaaneri pillugit oqallinnissamik siunnersuut
(Inatsisartuni ilaasortat Siverth K. Heilmann aamma Knud Kristiansen, ATASSUT)

Akissuteqaat

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoq

Inatsisartuni ilaasortat Siverth K. Heilmann aamma Knud Kristiansen apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuuteqarsimapput, qaleralinniarsinnaanermi pisassiissutit qanoq naapertuunnerusumik aalisartunullu akilersinnaanerusumik aaqqissuussiffigisinnaaneri pillugit. Siunnersuuteqartut oqaatigaat, sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi pisasseeriaaseq nutaaq aalisartunit paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit pissusissamisoortuunngitsoq aalisarnermit ukiup qanorilinerani pillersaarusionermut sanilliullugu.

Sinerissamut qanittumi qaleralinniarluni aalisarnermi aqutsineq pillugu apeqqut sammisaavoq annertuumik attuumassuteqartoq. Minnerunngitsumik aalisarnerup eqqartorneqartup inuiaqatigiinnut kalaallinut pingaaruteqassusia eqqarsaatigalugu.

Aalisarnermi iluarsartuusseqqinnerit arlallit aallartinneqarsimapput, ilaatigut aalisarnek pillugu kommissionimit aalisarnermi soqutigisaqatigiinnit arlalinnit inuttalersorneqarsimasumit kaammattuutigineqartut tunngavigalugit.

Ukiuni kingullerni sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermut atatillugu suliniutinik arlalinnik suliarinnittoqarsimavoq. Siullermik pingaarnerusumillu angallatinut 6 meterinik takinerusunut ataasiakkaarlugit pisassiissutit tunineqarsinnaanerat eqqunneqarsimavoq. Naalackersuisut paasinninnerat naapertorlugu, taamatut nutaamik ataasiakkaarlugit pisassiissutinik tunisisinnaalernermik periuseqalerneq tingulluarneqarsimasoq aammalu pisassiissutinit pigisanit soorluttaaq ukiumoortumik pisassiissutit annertussusaannit niuernernik amerlasuunik suliarinnittoqareersimalersoq.

Angallatit 6 meterit inorlugit takissusillit eqqarsaatigalugit, uanga Naalackersuisunilu ilaasortat allat assut maluginiarnikuuarput, pisoq ilungersunartuusoq. Ilaatigut KNAPK-mit kissaateqarneq naapertorlugu umiatsiaararsortunerpiaq paggatassiilluni aalisarnek suli pineqarpoq. Ukioq manna aamma sumiiffinni aqutsivigineqartuni pingasuusuni pisassiissutit ukioq naaqqajannngitsorli nungullugit aalisarneqareersimapput. Tamanna pissutaavoq Naalackersuisut Qaasuitsup Kommunia aamma KNAPK qanimut suleqatigalugit septemberimi pisassiissutinik qaffaasimanerannut. Aatsaalli taamaasiortoqarpoq Pinngortitaleriffik tusarniaavigereerlugu. Aalisarnermik aqutsineq uumasooqassutsikkut piujuartitsinermik toqqammaveqartoq Naalackersuisunut pingaaruteqarluinnarpoq, taamaattumik aamma pisassiissutit qaffanneqarput piumasaaqatigalugu, qaleraleqassutsit suli nakkutiguarneqassasut. Naatsumik oqaatigalugu, aqutsineq piujuartitsinerussaaq uumasooqassutsikkut aamma aningaasaqarniarnikkut.

Pisoq ilungersunarpoq pingaartumik umiatsiaararsorluni aalisartunut, tamatumalu eqqaasippaatigut, iluarsartuusseqqinnerit pisariaqavissuussut suliarissallugit. Tamanna pissutigalugu august 2012-imi kaammattuuteqartussanik suleqatigiissitaliortoqarpoq, suliniutit sorliit suliarineqassasut, pingaartumik sinerissamut qanittumi umiatsiaararsorluni qaleralinniarnermut tunngatillugu. Suleqatigiissitaq inuttaqarpoq aalisarnermit soqutigisaqaqatigiinnit amerlasuunit sinniisunik. Tamatumani ilaatigut pineqarput KNAPK, SIK, GA, NUSUKA aamma Qaasuitsup Kommunia. Pilersaarut naapertorlugu suleqatigiissitap kaammattuutini tunniussimassavai kingusinnerpaamik november 2012 qiteqquppat. Neriutigaara, taamatut siamasissumik suleqatigiinerup kinguneriumaarai aalajangersimasunik kaamaattuuteqarnerit, tamakkulu najukkani aalisartunut 2013-imi siunissamilu iluaqutaajumartut. Naallu oqaatigineqareersutut umiatsiaararsorlutik aalisartorpassuarnut pisoq ilungersunartuugaluortoq, aammattaaq erseqqissaatigerusuppara, ukiumi kingullerpaani amerlasuunut aningaasaqarniarnikkut malunnartumik pitsanngoriartoqarsimammat. 2010-miit 2012-imut umiatsiaararsorlutik aalisartut ukiumoortumik 50.000 kronit inorlugit isertitaqartartut amerlassusiat KANUAANA-miit paasissutissat naapertorlugit 218-iniit 75-inut ikileriarsimapput, ukiumoortumilli 200.000-iniit 250.000 kroninik isertitaqartartut amerlassusiat assersuutigalugu 28-niit 71-inut qaffassimavoq. Umiatsiaararsorlutik aalisartut 300.000-iniit 400.000 kroninik ukiumoortumik isertitaqartartut amerlassusiannut tunngatillugu, taava qassiunerat 2010-miit aqqanilinniit 57-inut qaffassimavoq, kisiannilu 2010-mi umiaraarsorlutik aalisartut marluinnaat 500.000 kronit sinnerlugit isertitaqartartuusimallutik, taava ukioq manna amerlassusiat 20-t angoreersimavaat. Sulili aalisarsinnaanermik akuersissutillit 50%-ingajaat, ukiumoortumik 150.000 kronit inorlugit isertitaqartartuupput.

Isumaqaarpunga, kisitsisit taakku paasinartumik pitsaasumillu oqariartuuteqartut. Umiatsiaararsorlutilli aalisartuni taamatut isertitatigut siuariarneq taamaallaat tunisisitsinermit akit pitsanngoriarsimanerimik oqaatiginnittuvoq. Taamaattumik inuussutissarsiorneq suli mianernartumiippoq, akit aammaarlutik annikillissagaluarpata. Taamaattumik pisariaqarpoq suli sulissutigissallugu inuussutissarsiornermi pitsaanerumik aqqissuussaaneermik pilersitsinissaq, tassunga ilanngullugu pisaqarsinnaassuseqarnerup aamma pisassiissutit annertussusiisa akornanni pitsaanerumik oqimaaqatigiittoqalernissaa. Taamaammat Naalakkersuisunit qilanaaraarput aalisarnerup tungaatigut suli iluarsartuussilluni sulinerup inernerisa takunissaat, tamannalu ingerlanneqarpoq inuussutissarsiortut oqaloqatigalugit.

Suli iluarsartuussinissat pisariaqarput, tassami nassuerutigisariaqaratsigu, maannakkut iluarsisimaneq ukiumut ataatsimut ataatsimoorussanik pisassiissutissartalerlugit aamma paggatassiilluni aalisarnermik taagorneqartartut pisuussutinik pitsaasumik iluaqutiginninniarneq ajornakusoortimassuk. Amerlavallaarujussuarput aalisakkatigut pisuussutinik avitsisussat imatut inernilimmik, uagut ukiup ingerlanerani pisaqarsinnaassutsimut aamma aalisartut namminneq nukiinit pitsaanngitsumik iluaqutiginnittarluta. Taamaaqataanik aalisarnikkut suliffissuaqarnermut aningaasaqarniarnikkut ajornartorsiutaavoq, tunisassiornermik atortorisat aamma sulisussat ajorpallaamik iluaqutigineqartarnerat. Ullumikkut piffissaqartarpugut, tassani aalisakkeriviit atornerqatik uninngaannartartut, piffissalli ilaanni tunisisitsiniarnikkut aamma sulisussaqaqarniarnikkut amikkittooruteqartarluta. Ukiup ingerlaneranut siammaanerulluni agguataarisinnaaneq akuusunut tamanut pitsaanerumik aqqissuussinermit tunisisassaaq.

Taamaattumik maannakkut iluarsartuussilluni sulinermi ingerlasumi apeqqutit tamakku aamma eqqarsaatersuutitut ilaatinneqassapput.

Naggasiullugu apeqqut eqqaarusutara tassaavoq suliamik suliarinnittarnermut tunngasoq, aalisartut ataasiakkaat malugisartagaat sinerissamut qanittumi aalisarsinnaanermik akuersissummik qinnuteqartarnermut atatillugu. Suliamik suliarinnittarnermi piffissamut tunngatillugu eqqortoq tassaavoq, aalisarsinnaanermik akuersissummik qinnuteqaatip aqqusaagassat arlallit aqqusaqqaartartussaammagit, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut apuutinnginnermini. Nalinginnaasumik aalisartoq najukkami inuussutissarsiornermut siunnersortimut saaffiginnittarpoq, tassanilu qinnuteqaat suliarineqartarpoq. Tamatumunnga tulliuullugu kileraartarnermik oqartussaasunut nassiunneqartarpoq, taakku misissortarpaat, qinnuteqaateqartup inuttut normukku aamma akileraartarnernikkut paasissutissaatai eqqortuunersut. Tamatuma kingornatigut qinnuteqaat najukkami inuussutissarsiornermut siunnersortimut utertinneqartarpoq, taassumalu qinnuteqaat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut nassiuteqqittarpaa. Qinnuteqaatip oqartussaasut taama amerlatigisut aqqusaqqaartartussaammagit soorunami suliamik suliarinnittarnermi piffissamut sunnuteqartarpoq. Nalunaarutigisinnaavarali Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmi ajornatorsiut eqqumaariffigigatsigu, aammalu qinnuteqaatit takkuttut tamarmik sapinngisamik piaarnerpaamik suliariniarneqartarput. Suliamik suliarinnittarnermi piffissaq sivikinnerpaanngortinniarlugu Naalackersuisoqarfimmit qarasaasiat atorlugit suliniut aallartinneqarsimavoq, taannalu internet atorlugu aqqineq aqqutigalugu siunissami kikkunnit tamanit pissarsissutaasinnaalissaaq.

Taamatut oqaaseqarlunga oqaaseqartussamut tullermut oqaaseqarnissaq ingerlateqqippara, neriullunga Inatsisartuni pitsaasumik angusaqarfiusumillu oqallisigineqarumaartoq.